

KATALOG ZNANJA

1. Ime modula: TEHNIŠKO VARSTVO OKOLJA

2. Usmerjevalni cilji:

Dijak bo zmožen:

- zavedati se sonaravnega in trajnostnega gospodarjenja z ekosistemi,
- upoštevati temeljna načela ekologije pri svojem delu,
- etično pravilnega odnosa do sodobnih problemov varovanja okolja,
- predstaviti prednosti in možnosti uporabe alternativnih virov energije,
- razvijati informacijsko pismenost, uporabljati IKT,
- spremljati mednarodno in v Sloveniji (EU) veljavno zakonodajo oz. predpise in standarde s področja varovanja okolja in zdravja in ravnanja z nevarnimi snovmi,
- prepoznavanja različnih vrst virov onesnaževanja življenjskega in delovnega okolja in njihovih učinkov na kvaliteto življenja (poklicne bolezni),
- pravočasnega odkrivanja škodljivega delovanja strupenih snovi na okolje in upoštevanja razlogov za spoštovanje pravnih norm, ki ščitijo okolje in človeka,
- varno ravnati s kemikalijami, električnimi in strojnimi napravami in uporabljati ustrezno osebno zaščito,
- na različne načine vzorčiti, spremljati in kontrolirati onesnaženost voda, zraka ali drugih snovi (prst),
- prepoznavanja in razumevanja nekaterih načinov (fizikalnih, kemijskih, bioloških) čiščenja onesnaženih voda, zraka ali prsti,
- razločevanja različnih vrst odpadkov, razumevanja njihovega vpliva na okolje, ravnanja z njimi in pomena recikliranja,
- razumeti nujnost zmanjševanja količine odpadkov oz. njihovega nastajanja ob izvoru,
- uporabljati primeren način komunikacije pri reševanju problemov, organizaciji dela in izvajanju posameznih nalog,
- načrtovanja in organiziranja dejavnosti,
- razvijanja ustvarjalnega mišljenja in sposobnosti reševanja problemov,
- odgovornega obnašanja do svojega zdravja, zdravja sodelavcev in do okolja.

3. Poklicne kompetence:

- Upošteva temeljna načela ekologije
- Ve, kaj je zdravo življenjsko in delovno okolje in zna varovati okolje in svoje zdravje
- Pozna analitske tehnike kontrole obremenjenosti okolja
- Pozna tehnološke možnosti zmanjševanja obremenjevanja okolja

Upošteva temeljna načela ekologije.

Operativni cilji:

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozna osnovne pojme iz ekologije; - razume kroženje snovi in pretok energije v naravi; - pozna spremembe v okolju in njihove možne vzroke; - opredeli kompleksnost okoljskih problemov; - opiše nekatere možne ukrepe za reševanje okoljskih problemov.	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opredeli pojme: ekosistem, okolje, neživi in živi dejavniki okolja, populacija, ekološko ravnovesje, biotop, biocenoza ...; - zna opisati kroženje vode, kisika, dušika, žvepla, ogljika v ekosistemu; - razume pretok energije globalno v naravi; - navede nekatere naravne dejavnike sprememb v okolju (potresi, vulkani, biološki dejavniki ...); - pozna in razume vplive urbanizacije, sodobnega kmetijstva, industrije in energetike; - pozna in opredeli nekatere potencialne vzroke ekoloških katastrof; - predstavi možnosti uporabe alternativnih virov energije; - našteje in utemelji še nekatere druge možnosti na področju prometa, kmetijstva, gospodinjstev, turizma, pa tudi industrije.

Ve, kaj je zdravo življenjsko in delovno okolje in zna varovati okolje in svoje zdravje.

Operativni cilji:

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<p>Dijak:</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporablja strokovno terminologijo s področja zdravega življenjskega in delovnega okolja; - našteje in opredeli dejavnike zdravega življenjskega okolja in njihovo vlogo (zrak, voda, hrana, tla ..., vpliv hrupa, različnih ionizirajočih in neionizirajočih sevanj ...); - našteje in opredeli dejavnike (skupine dejavnikov) zdravega delovnega okolja s poudarkom na svojem delovnem področju; - pozna načine ocenjevanja onesnaženosti življenjskega in delovnega okolja;

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<ul style="list-style-type: none"> - opredeli in razume pojem zdravo življenjsko in delovno okolje; - pozna vire ter institucije, ki se ukvarjajo s tem področjem; - zna poiskati in uporabljati (upoštevati) predpise in standarde v zvezi z zdravim življenjskim in delovnim okoljem v Sloveniji in EU; - pozna tveganje za nastanek različnih bolezni (tudi poklicnih) kot posledic delovanja zdravju škodljivih snovi, sevanja ali ravnanja; - razume pomen ozaveščanja, izobraževanja in preventivnega delovanja pri varovanju okolja in zdravja; - pozna lastnosti posameznih zdravju škodljivih snovi in njihovo škodljivo delovanje oz. učinke; - odgovorno in pravilno ravna s posameznimi vrstami nevarnih snovi; - razume pomen in možnosti zmanjševanja onesnaževanja okolja v zvezi z rabo energije; - zaveda se, da je ekonomičnost proizvodnje in dela dolgoročno povezana z racionalnim obnašanjem do okolja. 	<ul style="list-style-type: none"> - pozna vire predpisov in standardov ter zakonodajo, ki opredeljuje zdravo življenjsko in delovno okolje s poudarkom na delovnem področju; - pozna inštitucije, ki se ukvarjajo s kvaliteto življenjskega in delovnega okolja in njihovo vlogo; - našteje in opiše različne izvore (gospodinjstvo, industrija, kmetijstvo, naravni viri) in vrste zdravju škodljivih snovi in sevanj v življenjskem in delovnem okolju; - predstavi primere zdravju škodljivega ravnanja; - spozna zdravju škodljive učinke posameznih vrst nevarnih snovi in sevanj (rakotvornost, mutagenost, teratogenost ...); - predstavi načine ozaveščanja in pomen izobraževanja glede varovanja zdravja (v vsakdanjem življenju in pri delu); - opredeli načine varovanja zdravja za posamezne primere tveganja; - opredeli tudi sankcioniranje (kazni, odškodnine ...) kot posledico neodgovornega ravnanja v zvezi z varovanjem okolja in zdravja; - loči vire kontaminantov zraka, vode, prsti; - pozna in razume škodljivost delovanja nekaterih kemikalij v življenjskem in delovnem okolju; - našteje nekatere kontaminante (potencialno nevarne snovi) in načrtuje odgovorno in varno ravnanje z njimi; - predvidi preventivno delovanje; - pozna nekatere načine zmanjševanja onesnaževanja okolja s pomočjo zmanjševanja porabe energije, uporabe čistejših virov ...; - zagovarja in utemelji nujnost zmanjševanja količine odpadkov in njihovega nastajanja ob izvoru; - predstavi primer zmanjševanja količine odpadkov.

Pozna analitske tehnike kontrole obremenjenosti okolja.

Operativni cilji:

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve, kaj je monitoring onesnaženosti okolja; - pozna različne fizikalno-kemijske in instrumentalne analize pri kontroli obremenjenosti okolja; <p>- pozna tehnike in metode pravilnega vzorčenja plinastih, tekočih in trdnih vzorcev;</p> <p>- zna izvesti nekatere analize in interpretirati rezultate, ki jih je dobil.</p>	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - našteje in opiše nekatere procedure in analizne postopke, ki jih je možno uporabljati pri kontroli obremenjenosti življenjskega in delovnega okolja; - predstavi možnosti napovedovanja širjenja onesnaženja preko računalniških modelov; <p>- pozna načine jemanja plinastih vzorcev (plini, aerosoli, dimni plini ...);</p> <p>- pozna načine jemanja tekočih vzorcev (odpadne vode, tehnološke vode, pitne vode, drugi tekoči vzorci);</p> <p>- pozna načine pravilnega jemanja trdnih vzorcev (razsuti material-pesek, prst, žita ..., kompaktni material ..., jemanje vzorcev prsti iz tal ...);</p> <p>- izdelava načrt, izvede nekatere konkretne preproste analize, jih predstavi in interpretira rezultate.</p>

Pozna tehnološke možnosti zmanjševanja obremenjevanja okolja.

Operativni cilji:

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozna čistilne naprave za vodo;	<p>Dijak:</p>

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<ul style="list-style-type: none"> - pozna deponije za nenevarne, inertne in nevarne odpadke; - pozna komunalne deponije za komunalne gospodinjske in industrijske odpadke; - opiše sežigalnice odpadkov; - seznanen se z napravami za čiščenje dimnih plinov; - spozna še druge vrste čistilnih naprav.	<ul style="list-style-type: none"> - pozna naprave oz. postopek priprave pitne vode; - predstavi osnovno tehnološko shemo in razume delovanje bioloških čistilnih naprav za komunalne odpadne vode; - našteje ostale možnosti čiščenja (poleg biološkega) industrijskih odpadnih voda (nevtralizacija pH, obarjanje in filtracija ...); - zaveda se pomena recikliranja odpadne industrijske vode v samem tehnološkem postopku; - opredeli pomen in opiše ločeno zbiranje gospodinjskih in industrijskih odpadkov; - opredeli značilnosti oz. zahteve za dobre komunalne deponije; - predstavi sežigalnice odpadkov; - predstavi čistilne naprave za odstranjevanje prašnih delcev SO₂, dušikovih oksidov, CO₂ iz zraka; - predstavi čistilne naprave za odstranjevanje kloriranih ogljikovodikov (topila), težkih kovin ...

4. Pogoji za vključitev in dokončanje modula

Pogoj za vključitev sta opravljena modula: - Splošna in anorganska kemija,
- Laboratorijska in analizna tehnika.